

ШУЛЬЖЕНКО А.С.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови та журналістики
Бердянський державний педагогічний університет
м. Запоріжжя, Україна*

**СТИЛІСТИЧНІ ТА МОВНІ ДОМІНАНТИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ
РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ В ПУБЛІКАЦІЯХ АГЕНТСТВА
«REUTERS»**

Вступ. Проблематика мовно-стилістичної організації текстів провідних міжнародних інформаційних агентств є надзвичайно актуальною в умовах глобалізованого медіапростору, коли новини стають основним інструментом впливу на міжнародну громадську думку. Висвітлення російсько-української війни агентством «Reuters» [3] відіграє ключову роль у формуванні інформаційного порядку денного, адже саме його матеріали часто слугують першоджерелом для інших світових медіа. Отже, специфіка використаних мовних та стилістичних засобів прямо впливає на характер інтерпретації подій в Україні у глобальному контексті.

Актуальність дослідження зумовлюється також тим, що Reuters, дотримуючись принципів об'єктивності та нейтральності, змушене балансувати між фактологічністю й емоційним наповненням. Це створює особливий стиль, який, з одного боку, забезпечує високу довіру міжнародної аудиторії, а з іншого – може викликати дискусії щодо адекватності відображення масштабів російської агресії та наслідків війни для України. Отже, аналіз мовно-стилістичних характеристик текстів Reuters дозволяє не лише описати специфіку журналістського дискурсу

провідного інформаційного агентства, а й виявити його роль у глобальній комунікації про війну в Україні. Це робить дослідження значущим як у лінгвістичному, так і у соціально-комунікаційному вимірі.

Мета дослідження – виявити та проаналізувати мовно-стилістичні особливості текстів агентства «Reuters», присвячених висвітленню російсько-української війни, а також визначити їхній вплив для формування уявлення про Україну у світовій медійній сфері.

Об'єкт дослідження – тексти міжнародного інформаційного агентства «Reuters», присвячені російсько-українській війні.

Предмет – мовно-стилістичні особливості організації новинних матеріалів Reuters (лексика, термінологія, стилістичні прийоми, композиційна структура), що висвітлюють події повномасштабної війни в Україні.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи новини міжнародного інформаційного агентства «Reuters», можна помітити, що воно регулярно публікує новини про Україну, висвітлюючи ключові події війни, реакції міжнародних лідерів, гуманітарні наслідки та технічні аспекти конфлікту. Таке висвітлення сприяє формуванню міжнародного інформаційного дискурсу щодо війни в Україні.

У своїх публікаціях агентство дотримується принципу нейтральності та фактологічності, що проявляється у структурі текстів, доборі джерел та лексичній стилістиці, наприклад: уникнення слів «aggression» часто замінюється стилістично нейтральними словами «invasion», «attack» «The Russian military launched a series of attacks on eastern Ukraine on Monday, according to officials» (Російські дрони завдали третьої атаки на електромережу Києва за тиждень) [3], «Berlin open to EU plan on freeing up Russian cash for Ukraine» (Берлін відкритий для плану ЄС щодо вивільнення російських коштів для України) [3], де повідомлення будуються на перевірених джерелах: урядові заяви, міжнародні організації, свідчення очевидців тощо.

Лексико-термінологічні особливості публікацій полягають у тому, що Reuters використовує універсальні міжнародні терміни: «conflict», «invasion», «occupation», «refugees», «humanitarian crisis» – для опису військових подій та соціальних наслідків. Наприклад, для локалізації подій (міста, регіони, стратегічні точки) застосовуються точні географічні назви: «Russia hands long prison terms to Ukrainian 'Azov' fighters who defended Mariupol» (Росія винесла тривалі терміни ув'язнення українським бійцям «Азова», які захищали Маріуполь) [3], «Zelenskiy says Ukraine halts Russian troop advance in Sumy region» (Зеленський заявив, що Україна зупинила просування російських військ у Сумській області) [3] тощо.

Також Reuters застосовує низку стандартних стилістичних прийомів, які забезпечують ясність та об'єктивність:

– заголовки-інформатори: короткі, конкретні, передають суть події: «Russia pummels east Ukrainian town of Avdiivka in heavy fighting» (Росія обстріляла східноукраїнське місто Авдіївка у важких боях) [3] тощо.

– цитування офіційних джерел: підвищує достовірність і дозволяє уникати оцінок від автора: «Trump now says Ukraine can win back all territory lost to Russia» (Трамп тепер каже, що Україна може повернути всі території, втрачені Росією) [3] тощо.

– пірамідальна структура новини: найважливіші факти подаються на початку, другорядні – у наступних абзацах, наприклад: «Ukraine attacks major Russian refinery with drone assault» (Україна атакувала великий російський нафтопереробний завод за допомогою безпілотної) [3] тощо.

– вживання стандартних кліше: «according to officials», «witnesses said», «the ministry reported», що підкреслює фактологічність: «Russian attack sparks fire at Ukraine's government building in Kyiv» (Російський напад спричинив пожежу в будівлі уряду України в Києві) [3] тощо.

Окрім відображення військових подій, матеріали Reuters висвітлюють соціальні та гуманітарні наслідки війни. Так у публікаціях можна зустріти історії конкретних людей, що персоналізують масштабні події, наприклад: «Insight: Ukrainians deported to Russia from besieged Mariupol dream of home» (Аналітика: Українці, депортовані до Росії з обложеного Маріуполя, мріють про дім) [3], або статистичні дані, які подаються як контекст до особистих історій: «EU 'reparations loan' to Ukraine could be up to 130 billion euros, officials say» (За словами чиновників, «репараційний кредит» ЄС для України може сягнути 130 мільярдів євро) [3] тощо.

Тексти Reuters поєднують два типи дискурсів: офіційний, де висвітлюються політичні та військові заяви, дипломатичні коментарі: «US lawmakers ask Rubio for answers on Chinese fighters in Ukraine» (Американські законодавці просять Рубіо відповісти на питання щодо китайських бойовиків в Україні) [3] та гуманітарний, тобто фокус на житті цивільних, біженців, руйнуванні інфраструктури: «Medics and volunteers try to prop up Ukraine's health system» (Медики та волонтери намагаються підтримати систему охорони здоров'я України) [3].

Висновки. Мовно-стилістичні особливості повідомлень інформаційного агентства «Reuters» формуються на основі принципів фактологічності, нейтральності та об'єктивності, що забезпечує довіру міжнародної аудиторії та стандартизоване висвітлення подій, агентство застосовує уніфіковану термінологію, стандартизовані кліше, пірамідальну

структуру новини, що сприяє швидкому і точному сприйняттю інформації; історії конкретних людей та статистичні дані дозволяють поєднувати офіційний дискурс із гуманітарним виміром війни, підкреслюючи масштаби та наслідки конфлікту для населення; використання цитат офіційних джерел і нейтральних формулювань забезпечує баланс між об'єктивністю та емоційною доступністю матеріалів.

Отже, мовно-стилістичні особливості текстів Reuters роблять його ефективним інструментом формування міжнародної громадської думки щодо війни в Україні, сприяють підвищенню обізнаності та розумінню глобальної аудиторії про військові та гуманітарні аспекти війни.

Список використаних джерел

1. Кириченко О. *Інформаційний простір України у контексті гібридної війни* // Журнал соціальної та практичної психології. Житомир, №2, 2023. URL: <https://journals.univ.zhitomir.ua/index.php/psy/article/view/98> (дата звернення: 20.09.2025) <https://doi.org/10.32782/psy-2023-2-3>
2. Maxwell E. McCombs and Donald L. Shaw. *The Agenda-Setting Function of Mass Media*. Journal of Communication. Том 1, Випуск 2, 2017. С. 105–116. <https://doi.org/10.1075/asj.1.2.02mcc>
3. Reuters: *Веб-сайт*. URL: <https://www.reuters.com/> (дата звернення: 22.09.2025).